

LA BARRETINA

SETMANARI POPULAR, HUMORÍSTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich.

Sortirà cada dissapte

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Molas, 24, entressol.

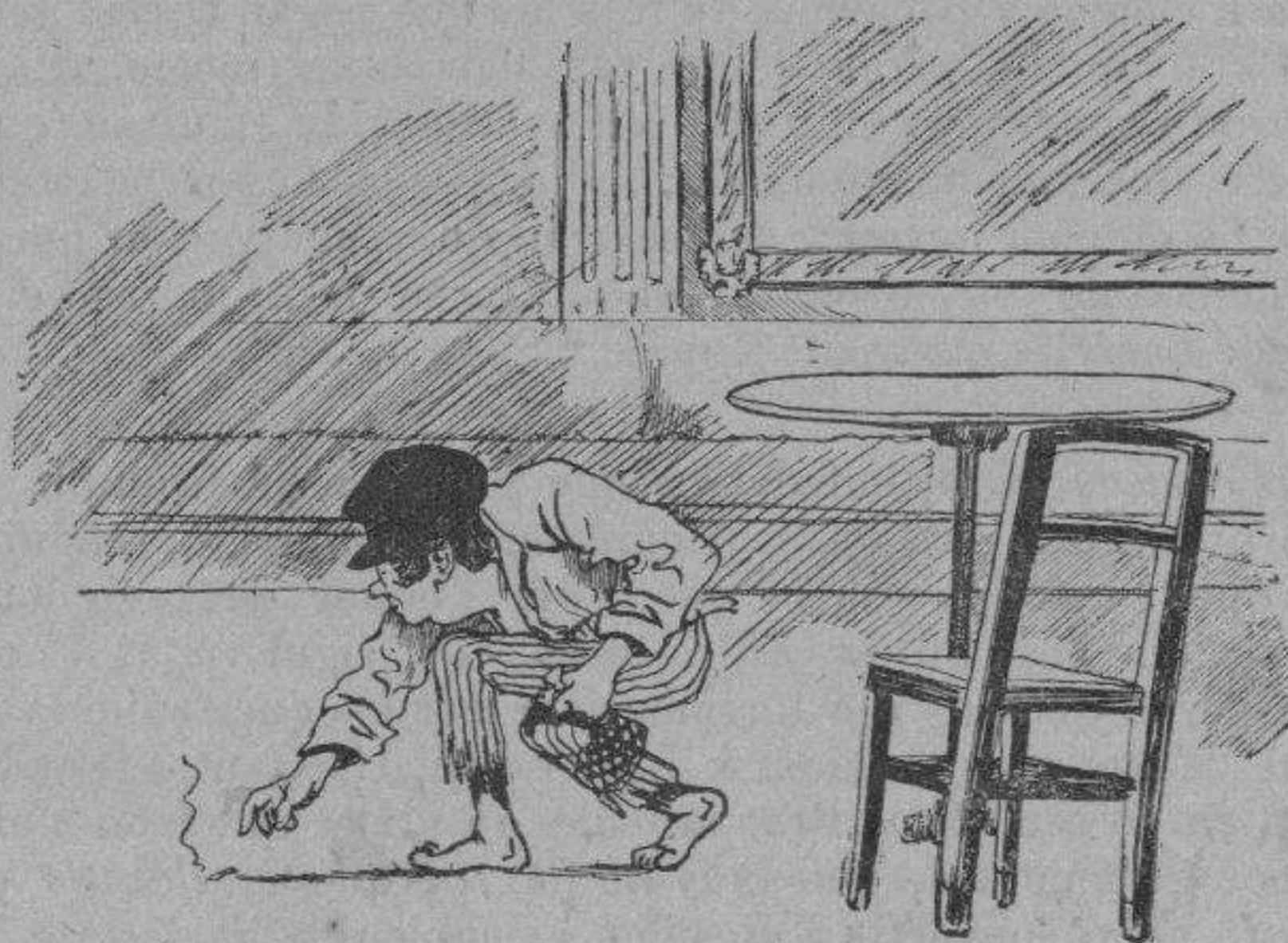
Número solt, 5 céntims.

Atrassats, 10 céntims.

SUSCRIPCIÓ: Un any, 3 ptas.—Mitj any, 1'50.

Los suscriptors del interior rebran lo folletí enquadernat.

Los nostres nyébits

Cullint moltes burillas
s'estalvian pacatillas.

INCAPACITAT DOTZÉ FOLLETÍ DE DIT DRAMA

QUINT FOLLETÍ DE LA COMEDIA

L'AFANY

LA SETMANA

Se pot dir que l'atenció de tothom está ficsada en la guerra que fan las potencias contra la Xina.

La guerra anglo-boer ja ha passat de moda y 'ls qu'avans s'entussiasmavan en las caricias que 'ls *cafres* del Transvaal aplicaban als inglesos posan tota sa atenció al problema xino. ¿Com s'acabarà?

Fins l'emperador alemany que en tot fica 'l nas, y á voltas la pota, va fer un discurs bélich ple de frasses retumbants contra 'ls que defensen son territori y no volen que en sos assuntos s'inmisquieixi un tercer. Y ben mirat son uns tontos: es clar. Las potencias no desitjan mes que lo seu benestar y la seva prosperitat: ¿que volen algun rendiment? es natural, aixó es just, que no en va s'interessan per tu. Vaja, tontota, si 'ls creus serás un poble adelantat, lluhirás aquets invents del progrés y solzament per pago 'ls dongas un tros de territori á cada un, ja estarán contents. Déixet civilisá que som al sigle de las llums.

*

L'almirall Silvela es un gran home: podrán alguns dir que te tant de marino com jo de sastre, mes per xo no deixe de ser un gran home.

Va arreplegar, boy sacrificantse, la cartera de marina, fent un programa extens d'un sens fi de barcos de guerra arreconats als Astilleros y completament inservibles, per véndrels encar que fos á pes de ferro vell; y efectivament los barcos segueixen igual y l'erari públich segueix pagant un sens fi de milions pera atendre las dotacions d'aquets barcos.

Y aixó ho fa á ciencia y paciencia de tots los que pagan aquest gasto; de tots los que van geperuts d'aquells *presupuestos* tan flamants y memorables qu'endosá 'l célebre y may prou ponderat ex-ministre Villaverde. Molts dirán qu'aixó no es lo que van prometre, que no son economías; pero si s'hi ficsan be treurán los mals pensaments que 'ls omplen lo cap y confessarán que s'equivocan; puig si mal no recordo, las economías no va assegurar ahont foren mes jo las veig á la butxaca d'aquesta colla de parásits que sosté 'l mateix Silvela.

*

L'*Eco de las cloacas* ve tot enfadat perque 'l govern há prohibit una projectada assamblea protestant á Zaragossa. ¡Home per Deu no s'ho prengui tant á la valenta! ¿No veu que 'l católich govern que 'ns fa l'honor de regir nostres bens no pot admétrer may una cosa qu' es contra lo qu' ells, sigui vritat ó no vritat, donau á enténdrer? ¿No veu qu'avuy per fortuna som més els que tením la fe deixada per nostres avis que 'ls que s' entretenen á llegir porquerías tant... tant brutas com las que s' estampan en lo seu *Eco*. Prengui tila ó dutxas que son bons calmants y consolis ab lo convenciment de que avuy ho fan perque 'ls *llanuts* som majoría y potser quan vosté haigi convertit y *esquilat* al poble que 's declara contrari á las sevas doctrinas allavors tindrà *assembleas*, *clubs* y *covachas* que fassin propaganda.

Avuy gracias á Deu, no.—MONTFONT.

CRÓNICA HUMORÍSTICA

Fa dugas ó tres setmanas
que deye malhumorat
que del govern archi-cómich
no trobava res prou sa;
mes are m' arrepenteixo

y veig algo qu' ab goig gran
á los meus lectors traslado
creyent que 'ls satisfará.
¿No han llegit que 'l pobre Dato
no para ni 's cansa may?

Are á Madrid que 'l reclaman
 per presidir sens tardar
 un consell per los negocis
 d'aquet país desgraciat.
 Are corre á la Corunya
 per se á temps á preparar
 una tonta manganilla
 perque 'ls Reys hi han arribat
 y així no dorm ni descansa,
 la calor mes va apretant
 mes ell no la sent ni 's fica
 en aquets petits detalls;
 primé es la salvació del poble
 qu'ell vol poderós, jamat,
 per donarli un Villaverde
 que al fi 'l deixi sense sanch
 ¿que l'hi fa sacrificar-se
 per 'quest poble tant ingrát
 si al fi resta ab la consciencia
 neta y pura? ¿qué l'hi fa
 que 'l critiquin y s'en burlin
 si ell al fi pot descansar
 tot tranquil sense qu'un núvol
 tapi l'horitzó brillant
 qu'ell quan deixi 'l ser ministre
 per Espanya deixar-á?
 No hi fa res; de Deu digueren
 y ere Deu, ne va exclamant
 jo vull regenerá 'l poble
 qu'avuy porto entre mas mans;
 y de pas 'm regenero
 y 'm faig digne que mes tart,
 en totas las plassas públicas

y en tots los llochs excusats
 m'hi posin la *vera efigie*
 com l'home de tots més gran.
 Aixís exclama 'l nou mártir
 en un crit sentimental.
 Aixís exclama aquest home
 que la patria n'ha trobat,
 á la pendent d'un abim
 y l'ajuda á relliscar.
 No digueu, lectors caríssims
 que l'Espanya 's va ensorrant
 per culpa d'aquets polítichs
 que 'ns desgovernan, no; may.
 Ells son pares amorosos
 que tot ho han sacrificat.
 La dolsa pau de familia;
 la escalfó que dona la llar
 lo benestar, goig, dolsura
 que don la casa payral,
 per salvar la nostra patria;
 per fe 'l poble hermós y gran;
 per donar goig y ventura
 á aquest poble desgraciat.
 Siguéu, pues, agrahidíssims
 no estiguém malhumorats
 ni reneguém dels ministres
 que 'l titánich esforços fan;
 corremi tots desseguida
 y juntant las nostres mans
 posemi en las sevas testas
 de sempre viva un brot gran
 qu'es lo signo que 's mereixen
 per lo tuf de mort que fan.

BOCA CECA.

L'HOSTE

AL COMPANY FARNCESCH CRIACH

Ha passat per fi la guerra,
 ha passat per fi l'any vuyt,
 deixant trista recordansa,
 deixant sanch qu'encare bull,
 irada contra 'l francés
 eix monstre infame y poruch,
 que com tots los vils é infames
 ha comés crims molt aguts.
 ¡Be ho recordan las familias
 recort tenen de l'any vuyt!
 En Joseph de c'an Sagrera
 una filla li han matat,

una noya hermosa y pura
 que tot ella era bondat.
 Crims d'aquets, molts, molts s'en contan,
 molts s'en contan dels alarps.

Per lo poble s'alborotan
 los patricis catalans,
 culpa d'aixó n'es la nova
 que tothom sap pels voltants.
 Diu 's que á casa d'en Sagrera
 ni ha un francés hostatjat
 que ho estranya tot lo poble
 no ho tinch pas de recordar.
 Correns cap á c'an Sagrera
 s'en hi va tothom armat,
 tothom desitja venjansa

tothom vol quedar venjat.
Pel camí sols crits se senten
de ¡morin tots los alarps!
á fora tots los francesos!
enrere los criminals!

Arribats á c'an Sagrera
á la porta hi han trucat.
—Donéunos prompte vostre hoste
Josep—es un criminal—
En Joseph surt á la porta
quasi hé mitj tremolant,
y els hi diu que lo seu hoste
jamay los hi entregará.
—Un día trucá á ma porta
un francés ferit, plorant
va demanarme auxili
no li podía negar
—Joseph—respon tot lo poble—
ell es qui va deshonrá

á la vostre filla Agna,
ell es qui la va matá.

Al sentir aixó la rabia
per moments lo va abrussant,
mes ab Deu sa consciencia
diu que vol aconcellars,
y al demanarli lo poble
lo francés, qu'ell te hostetjat,
que va deshonrá á sa filla
y que després la matá;
contesta; que no pot darlo,
primé diu *la caritat*.
Eix vespre surt de ma casa
lo ferro tots abaixau,
quan ja fora de mas terras
sigui, llavors á matal,
jo hos ajudaré patricis
á darli lo colp mortal.

ATSOCH.

LO CÁSTICH

(DEL ALEMÁN)

*Quien mal anda
mal acaba.*

I

En Roch era un chicot que tenia tots los vicis:
Dropo, fumadó, borratxo, y.... sobre tot jugadó.
Y no 's pensin que fos un d'aqueixos que 's menjan lo pá ab la suor del seu
fron, no; molt al contrari, era fill d'una casa bastant rica.
Lo seu pare era un comerciant de farinas en quin negoci va guanyar una bona
fortuna.

Com es molt natural, quan en Roch tingué set anys lo portaren al col-legi ahont
aprengué las primeras lletras.

A mida que va anar creixent, va creixer ab dolenteria; los seus pares com á fill
únich lo tenían molt mimat, y may 'l castigavan. Fins lo varen tréurer del col-legi
primer que va anar, perquè un día lo seu mestre lo castigá per poch estudiós.

Lo portaren á un altre, ahont encomenaren ab gran cuidado al professor que no
'l castigues.

Lo mestre com que era ben pagat y per temor de perdre la messada que 'l noy
li portaba, lo va deixar créixer ab lo mateix cuidado que 'ls seus pares.

II

Eram á la primavera, al mes de maig, mes de las flors, del amor y l'alegría.
Al néixer l'auga els aucellets cantavan saludant la surtida del astre del día.
Los arbres murmuraban cants d'amor y alegría al besar l'airet, sas verdas y ten-
dres fulletas. Lo murmull que 'l rejolí de l'aigua que de la fonteta sortía, feya al
correr rech avall seguint son cap interminable, acababa d'animar la natura, deixant-

se sentir la melodia més dolça que jamay ha pogut copiar cap artista. Y luego 'l quadro que á la vista s'estenia cobert de flors y d'una verdor admirable, no trencá 'ls cors dels malvats, ni 'ls tregué de la atontia que 'l joch los havia portat.

En Roch y 'ls seus dos companys Minguet y Paco es trobavan en aquest Paradís En Roch estava molt cap-ficat.

—Mira que 's está desgracia,—deya 'l Minguet—jo posso á *bonas* y paf, surten *malas*; posso á *malas*, per surtir, *bonas*. Hi ha días que son ben desgraciats per certes personas, jo francament, més me estimaria que uns días així, á l'hora de llevar-me 'm vingués una febrada y 'm tingués que quedar al llit.

—Pero tú que 't queixas, ¿que 's lo que has perdut? ¡Deu rals! ¡Una miseria! Yo si que ja guanyaba cinch duros, ¡cinch! Quan m' he vist aquell paper tan bonich, he estat un bon rato mirántmel y estava per deixar lo joch, pero he pensat entre mí mateix: avuy sembla que la sort m'acompanya, qui sab si d'aqueix paper en farás dos? Probem. He estat observant lo joch bon rato veig sortir una bona ratxada de *malas*, luego se cambiá 'l joch, y, un, dos, tres camins *bonas*; jo cregut que llavors comensavan las *bonas* hi posso, y tot d'un plegat, pom... *malas*. Malas... malahit siga... ni se que he dit. Digam, no es desgracia aixó?

—Si que 's vritat, pero desgracia es la que fa un quant de temps en aquesta part persegueix al pobre Roch.

—No 'm digueu pobre,—exclamá aquest ple de rabia,—avuy no tinch ni un céntim, lo pare fa més d'un mes que no 'm dona un chavo, desde 'l día aquell que vaig anar á cobrar aquella lletra de cinch centas y pico de pessetas y me las vaig jugar que no m' ha dat mes confiança y 'm possá 'l cástich de estar mitj any sense donarme un quarto. Pero os juro que demá .. no; avuy, aquesta nit no seré tan pobre com tú 'm dius. Pero aixó, sí, m'haveu d'ajudar en tot y per tot.

—Qué 't proposas.

—Qué vols fer.

—Res, aqueixa nit espereume al café de l'Unió.

III

Tot son crits d' ¡ausili! ¡lladres! ¡que m'han robat!

La gent que surt de casa y va á la treballada 's detura, pregunta y comenta lo sucshit.

—Qué son aqueixos crits?—diu un.

—Qué passa?—pregunta un altre.

Ve la policia, guardias municipals, el jutje... y 's fican dintre de la casa ahont surten los crits.

Al fi y al cap, se pot saber lo que ha passat, que al senyor Ramón l'han robat; y que 's calcula que 'l valor robat entre joyas y diners s'arratlla á mil duros.

Y encara 's diu més. Que 's calcula que l'autor de tal robo, es lo seu fill, lo Roch, lo *jugadó* com per mal nom li dihuen los que 'l coneixen.

IV

Se trovan tres homes sols, com tres bestias entre mitj de boscos y dins d'una cova.

A la llegua 's veu que tenen por, puig per petit que siga 'l soroll els sobre-salta y 's quedan estemordits.

—Qual se vol que 'ns veigés, diria que som tres nens,—digué en Roch,—(puig que ells eran) fora temor, desde avuy endevant ja som uns altres; la justicia 'ns persegueix; los nostres vicis 'ns han portat al puesto ahont som, ja tenim lo camí

trassat per ahont tenim de passar; enrera no hi podem tornar, puig que si 'ns girém, veyem lo presiri. Avant sempre, aqueixa nit entrarem á Fransa y á demá 'ns embarquem pera Inglaterra. Avuy som ja lladres, nossaltres tres formem una pandilla, y jo d'aquesta pandilla me 'n nombro capitá.

—¡Visca nostre capitá!—cridaren els altres dos á un mateix temps.

—Peró ¿á Londres que hi farém?—pregunta 'l Minguet.

—Ets molt tonto, allí estarem més amagats de la justícia, y després no 'ns faltará 'l nostre club; ja hu veureu, vosaltres seguime á mí.

—Tenim diners y... tenim gana—digué 'l Paco,—capitá pots enviar al Minguet allá baix en aquell masset á comprar alguna cosa per menjar y béurer.

—Vinga, ya hi so,—digué 'l Minguet, y sen hi aná.

—Ara entre 'ls dos—digué 'l Paco,—ja veus que la cantitat robada no es molta que diguém. No 't sembla ben pensat despatxá á aquest ximple.

—Tens raho; jo en tot y ser lo capitá no hi hauria atinat. Renuncio al títul, desde aquest moment els dos hem de ser un.

Mentres tenian aquesta conversa, el Minguet que no era gens tonto, per lo camí feya 'l següent monólech: ¡Mil duros! Si tots fossen per mí, tan prompte entrés á Fransa, aniria á una casa de joch, y n'aventuraria dos ó tres cents á la ruleta, y mol sería que no 'm fes rich.

Com ó faré, com ó diré, dali de pensá, no trobava cap medi; arriba al masset avans indicat, ahont y troba una dona que preparava ab arsénich, pansas per matar ratas.

Aprofitant, l'ocasió d'haber anat á buscar la dona lo pa y vi vengut, s'apodera del arsénich rápidamente.

Tot caminant posá dintre 'l ví aquells polvos pensant alegrement en la possessió d'aquells diners, quan tot d'una veu relluhí al reflexo de la lluna com dugas serps de plata que l'hi entraren fins las entranyas fentlo caure en terra llsant un crit ofegat y barboteijant la paraula ¡malehits!

'Ls altres dos contemplavan l'agonia horrorosa d'aquell seu company enlayrant la botella y llsant sa rialla infernal que repercutia ab to tétrich en aquella soletat.

L'endemá un del poble vehí trobá horroritsat tres cadávres en terra, l'un brut de sanch y 'ls altres dos mitj cargolats fent una horrorosa mueca.

Deu es gran y castiga tart ó d'hora perque 'ls demés prenguin exemple.

LLUIS RIBÉ Y MARTORELL.

DE VISITAS

(DIÁLECH)

—¡Deu lo quart!—¡Senyor Gregori!
 ¿Es vosté? ¡Quin goig tan gran!
 Poch pensava ab tal visita...
 Vingui, vingui, pot entrar...
 —Ab permís.—Cobreixis, home.
 —No 's molesti.—Si.—No cal.
 —Li prego...—Si tan suplica...
 —Segui aquí.—Me 'n 'niré aviat.

—No 'm fassi enfadar.—Donchs, vamos...

—Y doncas ¿qué, tal, que tal?
 —Psé, com sempre.—Me n'alegro.
 ...Vaya, vaya... ¿Va observant
 que fa calor, don Gregori?
 —Calli, home, estich tot suhat.
 —Si, senyor, si.—'M desespera.
 —¿Que 'n diu del estat actual?
 —Que té un carácter molt serio.
 —Ja ho pot dir, ja. Hem arriat

á un temps que, senyor Gregori...
 —!Estém molt mals!—!Y tan mals!

 —Ab son permís...—¿Vol anarse 'n?
 —Si, senyor, tinch un xich tart.
 Haig de sé á dos quarts de dotze
 á l'Aduana.—Donchs, ja ho sap,
 aquí es á casa seva.
 —Tantas gracias, senyor Pau.
 —¿Vol pendre algo?—No 's molesti,

ans de sortir he esmorsat,
 tantas gracias.—Com conega.
 —Tan gust en véurel.—Igual.
 Vingui sovint.—Prou; si 'm vaga...
 Estiga bó, senyor Pau.
 —Passihobé y tantas memorias.
 —Moltas gracias, de sa part.

 —¡Quin home mes pastanaga!
 —¡Com m'ha deixat, l'animal!

BARRETINA TRE.

A NOSTRES COMPANYS DE GRANOLLERS
 AB MOTIU DE SA VISITA Á LA
 ASSOCIACIÓ DE CATÓLICHS DE SABADELL (1)

Granollers bonica vila
 que sent l'ayre de la costa,
 sos mercats la fan mes gran
 perque allí de tot s'hi porta.
 Mes no es sols lo bell mercat
 lo que á la ciutat adorna;
 hi há també un Centre Católich
 que li fa encare mes honra,
 hospitalari en extrém
 perque hostatje á tothom dona.
 De que tot aixó es ben cert,
 poden darne vera prova
 uns companys de santa causa
 que de visita allí foren.

(1) Poesía llegida en lo banqueto ab que foren obsequiats la nit del 29 de Juny, diada de Sant Pere.

Quin gosá en sa companyia,
 uns ab altres se confonen,
 com á germans tots s'estiman
 perque amor y fe 'ls abona.
 Ab grans crits y aclamacions
 despedits foren del poble
 guardant ensemps dins son cor
 eterna y grata memoria.

.

 Y avuy de pur agrahidas
 y atentament invitats
 's trovan aquí reunidas
 las duas societats.
 De tot cor vos saludém.
 Benvinguts siau, companys,
 perque junts trevallarém
 millorant nostres afanys.
 Sant Pere desde la gloria
 avuy nos benehirá;
 donchs brindém y á sa memoria
 la tal festa havém d'honrá.

JOAN FARELL.

DE TOT ARREU

En lo Patronat del Obrer lo diumenge prop passat se posá en escena lo drama *castellá* «La Aldea de S. Lorenzo» y la pessa «Lo diari ho porta». La execució á cárrech dels senyors Baldabey, Cuspinera, Marco, Altimira, Homet, Capestany, Villar, Perelló y Cabezas, va ser acertadíssim com pocas vegadas s'haigi vist; pro qui va alcansar mes ovacions va ser lo senyor Monserrat que va fer un «Cabo Simon» que ja no 's pot demanar mes.

—Hem rebut «La llegenda dels dolors» original del lloreijat poeta en Manel Ribot y Serra. Se trova de venta en nostra Administració al preu de 2 rals.

—Hem rebut elegantment imprés un bonich himne dedicat á la Secció Catequística de la Academia Católica de Sabadell, original de nostre particular amich en Joan Costa Deu.

De fora

Varios individuos de la Secció Dramática del Centre Moral de San Francisco de Paula verificaren una *tournee* lo día 19 del corrent á Santa Coloma de Queralt, posant en escena lo bo

nich drama «Enveja y Caritat» y l'aixerida pessa «La Tunyina», original abduas de 'n Joan Manubens y Vidal.

—En lo Centre Católich de San Vicens dels Horts lo día 15 d'aquest mes se va estrenar lo drama de en Pau Modolell «Primers batechs», que fou molt ben interpretat pels joves Reverter, Montmany, Costa, Boloix, Furés, Voltá, Llunas y Campmany fentse mereixedors dels aplausos de la concurrencia.

Lo drama (en tres actes y en vers) es de costums catalanas, va emocionar fundament, veyentse moltes personas que ploravan. L'autor sigué molt felicitat.

Va acabarse la funció ab lo primer acte de la divertida comedia del mateix autor «L'imperi de Trepadella» que va divertir al públich de debó.

—En l'Academia Católica de Sabadell están activantse los estudios de las obras de nostres benvolguts companys Abril Virgili y Mas Casanovas, titoladas «Iselda» y «Lo senyor Joseph de las dispessas ó una casa com un cel», drama la primera y saynete la segona pera representarse en lo Centre Moral de la ex-villa de Gracia lo próxim día 8 de Septiembre, festa de la Nativitat de Nostra Senyora.

La próxima setmana publicarem lo repartiment aixís com també la llista dels joves que dehuen representarlas.

PASSA TEMPS

XARADA

Diálech cassat al vol.

—D. Pep, ¿hont va tant depressa, tant cap-ficat y plorós?

—¡Ay, D. Badó, *ters* me 'n parli que hi tingut un gran trastorn.

M'han enviat una carta aqueix matí d'allá *Tot* dihent que hi anés desseguida si vull véurer viu al Ton.

—¡Y ara! ¿Qué s'ha posat *grave* desde alas horas?—¡No poch!

Com que li agrada la *prima*, degué beure ab efussió y consumit com estava...

—Cregui que 'm causa un trastorn, D. Pep ab eixa *tres-quarta*.

Re, ha de péndrers 's com Deu vol, —Quan altre remey no queda...

—*Vamos*, doncas, expresions

y que Deu fassa que 'n surti.

—Ab Ell confío, Badó.

.....

CORRE-CUYTA.

Soluciones á lo insertat en el número 29

Endevinallas: *La Boyra y La Nau*.

Tarjeta: *La Barretina*.

SERVEYS DE LA COMPANYÍA TRASATLÁNTICA DE BARCELONA

Duas expedicions mensuals á Cuba y Méxich, una del Nort y altra del Mediterrani.—Una expedició mensual á Centre América.—Una expedició mensual á Rio de la Plata.—Una expedició mensual al Brasil arribant fins al Pacífich.—Tretze expedicions anyals á Filipinas.—Una expedició mensual á Canarias.—Sis expedicions anyals á Fernando Poó.—156 expedicions anyals entre Cádiz y Tánger, arribant fins á Algeciras y Gibraltar.—Las fechas y escalas s'anunciarán oportunament.

Pera més informes, acudeixi's als Agents de la Companyia.

Francisco Bertrán, impresor, Casanova, 13; Barcelona.